

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

133 **BESLUIT** van 29 Maart 1955, houdende het in overeenstemming brengen van de Landsregeling van Suriname met de nieuwe rechtsorde.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Minister van Overzeese Rijksdelen a.i. van 22 Maart 1955, Directie Suriname en Nederlandse Antillen, No. 124071/-;

Overwegende, dat ingevolge artikel 59, lid 4 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden de Landsregeling van Suriname in overeenstemming moet worden gebracht met de nieuwe rechtsorde;

Gelet op artikel 59, lid 4 van het Statuut;

De Raad van State van het Koninkrijk gehoord (advies van 25 Maart 1955, No. 1);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Overzeese Rijksdelen van 29 Maart 1955, Directie Suriname en Nederlandse Antillen, No. 125047/10641;

STAATSREGELING VAN SURINAME**EERSTE HOOFDSTUK****Suriname en zijn bewoners****Artikel 1**

Suriname omvat het grondgebied bekend onder de benaming van Nederlands Guyana.

Artikel 2

De wettelijke regelingen, in Suriname geldig, zijn:

- 1°. het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden;
- 2°. de overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, voor zover zij in Suriname van toepassing zijn;
- 3°. de algemene verordeningen, waaronder worden verstaan:
 - a. de Rijkswetten, die, op de voet van de bepalingen van het Statuut, voor Suriname verbindend zijn;
 - b. de algemene maatregelen van Rijksbestuur, die, op de voet van de bepalingen van het Statuut, voor Suriname verbindend zijn;
 - c. deze Staatsregeling;
 - d. de overige landsverordeningen, zijnde verordeningen met gemeen overleg der Staten door de Gouverneur vastgesteld;
- 4°. de landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, door de Gouverneur, de Raad van Advies gehoord, binnen de grenzen zijner bevoegdheid uitgevaardigd;
- 5°. de nadere regelen als bedoeld in de tweede alinea van het eerste lid van artikel 14 van het Statuut;
- 6°. de keuren en reglementen, door de in artikel 86 genoemde besturen binnen de grenzen hunner bevoegdheid uitgevaardigd.

De bepalingen van het Statuut in acht genomen zijnde;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de tekst van de Staatsregeling van Suriname vast te stellen, zoals deze bij dit besluit is gevoegd.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de datum van uitgifte van het *Gouvernementsblad* van Suriname, waarin het wordt geplaatst.

Onze Minister van Overzeese Rijksdelen is belast met de uitvoering van dit besluit, dat, met de nota van toelichting, in het *Staatsblad* en in het *Gouvernementsblad* van Suriname zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State van het Koninkrijk.

Soestdijk, 29 Maart 1955.

JULIANA.

De Minister van Overzeese Rijksdelen,

W. J. A. KERNKAMP.

Uitgegeven de zevende April 1955.

De Minister van Justitie,

L. A. DONKER.

Artikel 3

Allen, die zich op het grondgebied van Suriname bevinden, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen.

Artikel 4

Uitlevering van vreemdelingen geschiedt niet dan krachtens verdragen, waarbij de regelen worden in acht genomen, welke bij Rijkswet of algemene maatregel van Rijksbestuur worden vastgesteld.

Artikel 5

De regelen nopens de toelating, vestiging en uitzetting van Nederlanders worden bij landsverordening vastgesteld, behoudens het toezicht op de algemene regelen betreffende de toelating en uitzetting van Nederlanders bedoeld bij het eerste lid onder *f* van artikel 3 van het Statuut. De regelen nopens de toelating, vestiging en uitzetting van vreemdelingen worden bij landsverordening vastgesteld met inachtneming van de algemene voorwaarden voor toelating en uitzetting van vreemdelingen als bedoeld in het eerste lid onder *g* van artikel 3 van het Statuut.

Artikel 6

1. Het Nederlanderschap wordt geregeld door de wetgever van het Koninkrijk.

2. Het landsburgerschap kan bij landsverordening worden geregeld. Algemene regelen omtrent de verhouding tussen Nederlanderschap en burgerschap worden door de wetgever van het Koninkrijk gesteld.

Artikel 7

1. Iedere Nederlander is zonder onderscheid van burgerschap verkiesbaar en benoembaar tot elke openbare bediening en is gerechtigd tot het kiesrecht, overeenkomstig de bepalingen van de landsverordening.

2. Geen vreemdeling is verkiesbaar of benoembaar, noch gerechtigd tot het kiesrecht. Bij landsverordening kan hiervan

worden afgeweken ten aanzien van de benoeming in bepaalde ambten.

Artikel 8

1. Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren.

2. De verantwoordelijkheid van schrijvers, uitgevers, drukkers en verspreiders en de waarborgen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid tegen het misbruik van de vrijheid van drukpers te nemen, worden geregeld bij landsverordening.

Artikel 9

1. Ieder heeft het recht verzoekschriften in te dienen bij de bevoegde macht zowel van het Koninkrijk als van Suriname.

2. Verzoekschriften moeten persoonlijk en mogen niet uit naam van anderen worden ondertekend, tenzij dit geschiedt door of vanwege lichamen, wettig samengesteld of erkend, en in dit laatste geval niet anders dan over onderwerpen tot hun bepaalde werkring behorende.

3. Echter mogen personen, die niet schrijven kunnen, verzoekschriften indienen door tussenkomst van zodanige ambtenaren, als hiertoe bij landsverordening zijn bevoegd verklaard.

Artikel 10

De uitoefening van het recht van vereniging en vergadering kan, in het belang der openbare orde, zedelijkheid of gezondheid, aan regeling en beperking bij landsverordening onderworpen worden.

TWEDE HOOFDSTUK

De Gouverneur als vertegenwoordiger van het hoofd der Regering van Suriname

Artikel 11

De Koning is hoofd van de Regering van Suriname; hij wordt als zodanig vertegenwoordigd door de Gouverneur. De Ministers zijn verantwoordelijk aan de Staten.

Artikel 12

De Gouverneur heeft de uitvoerende macht.

Artikel 13

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 56 benoemt, schorst en ontslaat de Gouverneur de landsdienaren, tenzij hun benoeming, schorsing of ontslag bij deze Staatsregeling aan de Koning is toegekend.

2. Hij voorziet, als de belangen van de dienst dit vereisen, in de tijdelijke waarneming van betrekkingen, door de Koning te begeven.

3. Regelen betreffende de rechtsstoestand van de landsdienaren worden bij landsverordening gesteld.

Artikel 14

De Gouverneur heeft het bestuur van 's Lands geldmiddelen en domeinen.

Artikel 15

1. De Gouverneur stelt de bezoldigingen der landsdienaren vast, tenzij in deze Staatsregeling anders is bepaald.

2. De aanspraken op verloven en verlofsbezoldigingen, wachtgeld en pensioenen worden bij landsverordening geregeld.

Artikel 16

1. De Gouverneur kan, na ingewonnen bericht van de rechter door wie het vonnis is gewezen, aan alle veroordeelden gratie verlenen van straffen, bij vonnis van de burgerlijke rechter opgelegd.

2. Hij kan, tenzij krachtens voorafgaande uitdrukkelijke machtiging des Konings, geen amnestie, abolitie of generaal pardon verlenen, dan in zeer dringende gevallen en onder voorbehoud van 's Konings bekrachtiging.

Artikel 17

Geen dispensatie kan door de Gouverneur verleend worden dan in de gevallen en op de wijze, bij de algemene verordening, waarvan dispensatie verleend wordt, omschreven.

Artikel 18

1. De Gouverneur stelt, met inachtneming van het bepaalde in het tweede en derde lid van artikel 66, na verkregen goedkeuring van de Staten, landsverordeningen vast tot regeling van:

a. onderwerpen, de eigen aangelegenheden van Suriname betreffende;

b. andere onderwerpen, waarvan de regeling ingevolge een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur bij landsverordening moet geschieden.

2. Hij zorgt voor haar onmiddellijke afkondiging.

Artikel 19

De landsverordeningen mogen geen bepalingen inhouden omtrent punten, waarin voorzien is bij wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 2, onder 1°, 2° en 3° a, b en c, tenzij daartoe vrijheid is gegeven, dan wel de inhoud en de strekking der bepalingen gelijk zijn.

Artikel 20

De bepalingen ener landsverordening omtrent punten, in welker onderwerp wordt voorzien bij een wettelijke regeling als bedoeld in artikel 2, onder 1°, 2° en 3° a, b en c, vervallen op het ogenblik, dat zodanige regeling in Suriname in werking treedt, tenzij de inhoud en de strekking der bepalingen gelijk zijn.

Artikel 21

Behoudens de stuiting in geval van schorsing, verbinden de bepalingen ener landsverordening totdat zij tengevolge van een latere landsverordening of ingevolge artikel 20 zijn vervallen, of het besluit van de Koning tot haar vernietiging in Suriname in werking getreden is.

Artikel 22

1. De afkondiging van de landsverordening geschiedt door haar plaatsing in het *Gouvernementsblad*, met vermelding van de datum van uitgifte.

2. Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„In overweging genomen hebbende:

(De beweegredenen der landsverordening);

„Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

(De landsverordening).

„Gegeven te _____, de _____

Artikel 23

Wanneer geen ander tijdstip is vastgesteld, treedt de afgekondigde landsverordening in werking met ingang van de dertigste dag na die der uitgifte van het *Gouvernementsblad*, waarin de afkondiging is geschied.

Artikel 24

1. De Gouverneur is bevoegd tot het uitvaardigen van landsbesluiten, houdende algemene maatregelen. De artikelen 19 en 20 zijn op deze besluiten van overeenkomstige toepassing.

2. Bepalingen, door straffen te handhaven, worden in die maatregelen niet gemaakt dan krachtens een algemene verordening.

3. De algemene verordening regelt de op te leggen straffen.

Artikel 25

1. Zodanige besluiten worden afgekondigd door plaatsing in het *Gouvernementsblad*, met vermelding van de datum van uitgifte.

2. Het formulier van afkondiging luidt:

„In naam des Konings!

„De Gouverneur van Suriname,

„Overwegende, dat ter uitvoering van

(Vermelding van de Rijkswet, de algemene maatregel van Rijksbestuur of de landsverordening, tot welke uitvoering het besluit strekt),

„het nodig is, het navolgende vast te stellen:

„Heeft, de Raad van Advies gehoord, besloten:

(Volgt het besluit).

„Gegeven te

, de

Artikel 26

Indien in het besluit geen ander tijdstip bepaald is, werkt het met ingang van de dertigste dag na die der uitgifte van het *Gouvernementsblad*, waarin het geplaatst is.

Artikel 27

Alle landsverordeningen en landsbesluiten worden door de Gouverneur ondertekend en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

DERDE HOOFDSTUK

De Raad van Advies, de Raad van Ministers en de Gevolmachtigde Minister

EERSTE AFDELING

De samenstelling van de Raad van Advies

Artikel 28

1. Er is een Raad van Advies bestaande uit ten minste vijf leden, waarvan een ondervoorzitter.

2. De ondervoorzitter en de leden worden door de Gouverneur benoemd, geschorst en ontslagen. Zij bekleden hun ambt niet langer dan vijf jaren, doch zijn terstond herbenoembaar.

3. De rang der leden regelt zich naar de ouderdom van benoeming.

4. De Gouverneur kan het voorzitterschap van de Raad bekleden, zo dikwijls hij dit nodig oordeelt. Hij heeft alsdan een raadgevende stem.

5. Een lid van de Raad van Advies kan niet tegelijk lid van de Staten zijn.

Artikel 29

De Gouverneur kan buitengewone leden benoemen, hen schorsen en ontslaan. Zij bekleden hun ambt niet langer dan vijf jaren, doch zijn terstond herbenoembaar. Het reglement van orde regelt hun werkzaamheden.

Artikel 30

De ondervoorzitter, leden en buitengewone leden leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur de eed (verklaring en belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, in verband met het verkrijgen mijner benoeming als lid (buitengewoon lid) van de Raad van Advies aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk; dat ik de Staatsregeling van Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Suriname naar mijn vermogen zal voorstaan. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!" („Dat verklaar en beloof ik.")

Artikel 31

1. Het reglement van orde voor de Raad van Advies wordt door de Raad ontworpen en vastgesteld door de Gouverneur. Het wordt in het *Gouvernementsblad* bekend gemaakt.

2. De secretaris van de Raad van Advies wordt op voordracht van de Raad door de Gouverneur benoemd.

TWEDE AFDELING

De werkzaamheden van de Raad van Advies

Artikel 32

1. De Raad van Advies wordt door de Gouverneur gehoord nopens:

1°. alle ontwerpen van landsverordeningen, die de Gouverneur aan de goedkeuring der Staten wil onderwerpen, of die de Staten aan de Gouverneur ter vaststelling hebben aangeboden;

2°. alle ontwerpen van Rijkswetten, van algemene maatregelen van Rijksbestuur en van alle overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, welke Suriname raken, tenzij daaromtrent tussen de Regering van Suriname en de Gevolmachtigde Minister geen overleg plaats vindt of naar het oordeel der Regering om andere reden het horen van de Raad bezwaarlijk is;

3°. alle ontwerpen van landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, die de Gouverneur wil uitvaardigen;

4°. alle aangelegenheden, waaromtrent dit is voorgeschreven bij deze Staatsregeling of andere algemene verordening;

5°. alle buitengewone gevallen van gewichtige aard;

6°. alle andere zaken, waaromtrent de Gouverneur het gevoelen van de Raad wenst te kennen.

2. De Raad is bevoegd de Gouverneur eigener beweging van advies te dienen in de gevallen, waarin hij zulks in het belang van het Koninkrijk of van Suriname geraden oordeelt.

Artikel 33

De Raad mag niet weigeren, desgevraagd, zijn gevoelen schriftelijk aan de Gouverneur mede te delen.

Artikel 34

Ambtenaren, geen lid van de Raad zijnde, wonen ten verzoeken van de Gouverneur de vergadering bij tot het geven van inlichtingen.

Artikel 35

De Raad van Advies kan, volgens regels bij landsverordening te stellen, rechtsmacht erlangen in geschillen van bestuur.

Artikel 36

Hij verricht voorts alle werkzaamheden, hem bij deze Staatsregeling of andere algemene verordeningen opgedragen.

DERDE AFDELING

De Raad van Ministers

Artikel 37

1. De Regering van Suriname wordt gevormd door de Gouverneur en de Raad van Ministers. De Raad van Ministers bestaat uit ten hoogste negen Ministers, tenzij bij landsverordening anders wordt bepaald.

2. De Raad van Ministers kiest zijn voorzitter uit zijn midden.

3. Benoeming en ontslag van de Ministers geschieden door de Gouverneur. De verantwoordelijkheid van de Ministers wordt geregeld bij landsverordening.

4. De Ministers moeten de leeftijd van 30 jaren hebben vervuld, de staat van Nederlander bezitten en niet uitgesloten zijn van kiesbaarheid tot lid der Staten.

5. Zij kunnen niet tegelijk zijn:
 - a. vervanger van de Gouverneur;
 - b. lid of buitengewoon lid van de Raad van Advies;
 - c. lid van de Staten;

Nochtans kan een Minister, tot lid van de Staten gekozen, ten hoogste drie maanden na zijn toelating als lid het ambt van Minister en het lidmaatschap der Staten verenigen.

- d. actief dienend ambtenaar.

6. Indien de Gouverneur een vergadering van de Raad van Ministers bijwoont, treedt hij op als voorzitter.

Artikel 38

De Ministers leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur de eed (verklaring en belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, in verband met het verkrijgen mijner benoeming als Minister aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk; dat ik de Staatsregeling van Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Suriname naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!
(„Dat verklaar en beloof ik.”)

Artikel 39

De bezoldiging, de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de Ministers worden bij landsverordening geregeld.

Artikel 40

De Ministers zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen bij de uitoefening van hun taak als geheim te hunner kennis is gekomen.

Artikel 41

1. Het reglement van orde voor de Raad van Ministers wordt door de Raad van Ministers ontworpen en vastgesteld door de Gouverneur.

2. Het behoeft goedkeuring bij landsverordening.

VIERDE AFDELING

De Gevolmachtigde Minister

Artikel 42

1. De bezoldiging en de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de Gevolmachtigde Minister worden bij landsverordening geregeld.

2. De Gevolmachtigde Minister kan niet tegelijk zijn:

- a. lid of buitengewoon lid van de Raad van Advies;
- b. Minister;
- c. lid van de Staten.

3. Het voorgaande lid is mede van toepassing op de plaatsvervanger van de Gevolmachtigde Minister.

VIERDE HOOFDSTUK

De Staten

EERSTE AFDELING

Hun samenstelling

Artikel 43

1. De Staten zijn samengesteld uit 21 leden.

2. Deze worden in de bij landsverordening in te stellen kieskringen door de kiezers rechtstreeks gekozen. Iedere kiezer brengt slechts één stem uit. De verkiezingen zijn vrij en geheim.

3. De stad Paramaribo vormt één of meer kieskringen en vaardigt tien, de overige kieskringen tezamen elf leden af.

4. Een afgevaardigde voor een bepaalde kieskring behoeft niet in die kring woonachtig te zijn.

Artikel 44

1. De leden van de Staten worden rechtstreeks gekozen door de ingezetenen van Suriname, die Nederlander zijn en de ouderdom van drie en twintig jaren hebben vervuld.

2. Voor zover rechtstreekse verkiezingen in sommige kieskringen niet mogelijk zijn, kan het kiesreglement een stelsel van kiesmannen uitwerken.

3. Het kiesreglement kan overigens, indien bij de uitvoering van het bepaalde in het eerste lid de noodzaak daartoe blijkt, beperkingen inhouden en regelt verder alles wat het kiesrecht en de wijze van verkiezing betreft.

Artikel 45

Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten:

a. zij, wie het kiesrecht ontzegd is bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak;

b. zij, die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd;

c. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens de beschikking of het beheer over hun goederen hebben verloren, of van de ouderlijke macht of voogdij over één of meer kinderen ontzet zijn;

d. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak tot een gevangenisstraf van meer dan een jaar zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht, en levenslang, wanneer voor de tweede maal zulk een straf is opgelegd;

e. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens bedelarij of landloperij zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht; gedurende zes jaren, indien de straf voor de tweede maal, en levenslang, indien de straf voor de derde maal opgelegd is;

f. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak binnen een tijdsverloop van drie jaren meer dan tweemaal zijn veroordeeld wegens een strafbaar feit, insluitende openbare dronkenschap, gedurende drie jaren, nadat de laatste uitspraak onherroepelijk is geworden.

Artikel 46

Verkiezbaar zijn, behoudens het bepaalde bij artikel 47, de Nederlanders, die aan de vereisten voldoen, genoemd in artikel 44.

Artikel 47

1. Militairen in werkelijke dienst, alsmede diplomatieke of beroepsconsulaire vertegenwoordigers van andere Mogendheden kunnen geen lid der Staten zijn.

2. Uitgesloten van verkiesbaarheid zijn:

a. de Gouverneur;

b. zij, die van de verkiesbaarheid zijn ontzet of overeenkomstig artikel 45 van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten, met uitzondering van degenen, die van dat recht zijn uitgesloten op grond van gerechtelijke vrijheidsberoving of van veroordeling tot een vrijheidsstraf anders dan wegens bedelarij of landloperij of wegens een feit, waaruit van openbare dronkenschap blijkt.

3. De landsverordening regelt voor zoveel nodig de gevolgen van de vereniging van het lidmaatschap der Staten met andere uit de openbare kas bezoldigde ambten.

Artikel 48

1. Bloedverwantschap tot en met de tweede graad mag niet bestaan tussen de leden van de Staten.

2. Wanneer personen, elkander in de verboden graad bestaande, tegelijkertijd gekozen worden, wordt alleen toegelaten

hij, die de meeste stemmen verkreeg, en, bij gelijk aantal stemmen, de oudste. Indien in laatstbedoeld geval ook de leeftijden gelijk zijn, beslist het lot.

Artikel 49

1. De leden hebben zitting gedurende vier jaren.
2. Degene, die ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats gekozen is, treedt af op hetzelfde tijdstip als de andere leden.

Artikel 50

Het kiesreglement wordt vastgesteld bij landsverordening.

Artikel 51

De leden der Staten leggen vóór het aanvaarden hunner betrekking in handen van de Gouverneur de eed (verklaring en belofte) af:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook in verband met mijn verkiezing tot lid der Staten, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk; dat ik de Staatsregeling van Suriname steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Suriname naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!”

(„Dat verklaar en belooft ik.”)

Artikel 52

De schadeloosstelling van de leden alsmede de vergoeding voor reis- en verblijfkosten worden bij landsverordening geregeld.

Artikel 53

1. De leden zijn bevoegd te allen tijde hun ontslag te nemen.

2. Zij zenden dit schriftelijk in aan de Gouverneur.

3. Het lidmaatschap vervalt:

1°. door het opgeven der vestiging in Suriname of een afwezigheid uit Suriname van langer dan acht maanden, tenzij bij landsverordening een andere termijn wordt bepaald;

2°. door het verlies van het volle genot der burgerlijke rechten;

3°. door het ontstaan van omstandigheden, die ingevolge artikel 47 verkiesbaarheid uitsluiten.

TWEDE AFDELING

Hun zitting en vergaderingen

Artikel 54

De zitting der Staten wordt door of namens de Gouverneur geopend en gesloten. De gewone zitting vangt jaarlijks aan op de tweede Dinsdag der maand Mei.

Artikel 55

1. De voorzitter en de ondervoorzitter der Staten worden door de Gouverneur benoemd voor de periode ener zitting uit een voor ieder afzonderlijk door de Staten in te dienen voordracht van twee leden.

2. Zolang zodanige benoeming nog niet heeft plaatsgevonden, treedt als voorzitter op de voor de voorafgaande periode benoemde voorzitter of ondervoorzitter, indien deze deel uitmaakt van de nieuwe Staten, dan wel, bij ontstentenis van zodanige persoon, het lid der nieuwe Staten, dat onder de leden, die het langst zitting hebben gehad in het College, het oudste lid is in jaren. Als ook zodanige persoon mocht ontbreken, treedt het oudste lid in jaren als voorzitter op.

Artikel 56

1. De Staten benoemen, schorsen en ontslaan hun griffier. Deze is geen lid van de Staten.

2. Zijn positie en bezoldiging worden bij landsverordening geregeld, evenals zijn aanspraken op verlof en verlofsbezoldiging, wachtgeld en pensioen.

Artikel 57

De Staten onderzoeken de geloofsbrieven der nieuw ingekomen leden en beslissen de geschillen, welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelf oprijzen.

Artikel 58

De Staten stellen het reglement van orde voor hun vergaderingen vast. Het wordt openbaar gemaakt door plaatsing in het *Gouvernementsblad*.

Artikel 59

1. Zij vergaderen in het openbaar.

2. De deuren worden gesloten, als de voorzitter het nodig keurt of vier leden het vorderen.

3. De vergadering kan niet dan met twee derden der uitgebrachte stemmen besluiten, dat met gesloten deuren zal worden beraadslaagd.

4. Over de punten in besloten vergadering behandeld kan daarin ook een besluit genomen worden.

Artikel 60

De leden der Staten stemmen naar eed en geweten, zonder last van of ruggespraak met hen, door wie zij zijn gekozen.

Artikel 61

1. De Staten mogen niet beraadslagen noch besluiten, zo niet meer dan de helft van het aantal leden tegenwoordig is.

2. Alle besluiten worden door volstreckte meerderheid der stemmende leden opgemaakt.

3. Staken de stemmen in een vergadering, waarin allen, die op dat ogenblik lid van de Staten zijn, aan de stemming hebben deelgenomen, dan wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

4. Staken de stemmen in een vergadering, waarin niet allen, die op dat ogenblik lid van de Staten zijn, aan de stemming hebben deelgenomen, dan wordt het nemen van een besluit tot een volgende vergadering uitgesteld. In deze vergadering wordt bij het staken van stemmen het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Artikel 62

1. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen of voordrachten van personen bij gesloten en ongetekende briefjes.

2. De vergadering kan met twee derden der uitgebrachte stemmen besluiten, dat over een bepaalde zaak wordt gestemd bij gesloten en ongetekende briefjes.

Artikel 63

De leden der Staten, de Ministers en de personen bedoeld in het eerste lid van artikel 64 zijn, terzake van hetgeen zij in de vergadering gezegd of schriftelijk overgelegd hebben, niet gerechtelijk vervolgbaar, tenzij zij daarmee openbaar maken wat in besloten vergadering of onder geheimhouding is gezegd of overgelegd.

Artikel 64

1. De Ministers hebben zitting in de Staten. Zij hebben als zodanig alleen een raadgevende stem. Zij kunnen zich in de vergadering doen bijstaan door de personen, daartoe door hen aangewezen.

2. Zij geven aan de Staten, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, de verlangde inlichtingen, waarvan het verlenen niet

strijdig kan worden geoordeeld met het belang van het Koninkrijk of van Suriname.

3. Zij kunnen door de Staten worden uitgenodigd om te dien einde ter vergadering tegenwoordig te zijn.

Artikel 65

1. De Gouverneur heeft het recht de Staten in buitengewone vergadering bijeen te roepen.

2. Hij heeft het recht de Staten te ontbinden en sluit daarbij tevens de zitting der Staten.

3. Het besluit tot ontbinding behelst de uitschrijving van de verkiezing voor nieuwe Staten binnen twee maanden en de bijeenroeping der nieuw gekozen Staten binnen drie maanden.

4. Bij landsverordening kan voor de na een ontbinding gekozen Staten een andere zittingsduur worden vastgesteld dan in artikel 49 is bepaald.

DERDE AFDELING

Hun macht

Artikel 66

1. De Staten vertegenwoordigen het gehele Surinaamse volk.

2. Zij oefenen gezamenlijk met de Gouverneur de wetgevende macht uit ten aanzien van de onderwerpen als bedoeld in artikel 18.

3. Het in het vorige lid bedoelde gemeen overleg tussen Gouverneur en Staten vindt plaats overeenkomstig het bepaalde in de navolgende artikelen.

Artikel 67

1. De ontwerp-landsverordeningen worden door de Gouverneur ter goedkeuring aan de Staten aangeboden.

2. Het formulier van aanbidding luidt:

„De Gouverneur van Suriname biedt aan de Staten ter goedkeuring aan een ontwerp-landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier van aanbidding wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

4. Aan de openbare beraadslaging over een ontwerp-landsverordening gaat een onderzoek van dat ontwerp vooraf. De Staten bepalen in hun reglement van orde de wijze, waarop dit onderzoek zal worden ingesteld.

Artikel 68

1. Indien de Staten de ontwerp-landsverordening goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan de Gouverneur.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Staten keuren goed de hun door de Gouverneur van Suriname aangeboden ontwerp-landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Artikel 69

1. Indien de Gouverneur de landsverordening, door de Staten in ontwerp goedgekeurd, heeft vastgesteld, geeft hij daarvan aan hen kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur van Suriname heeft vastgesteld de landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Artikel 70

1. Indien de Gouverneur bezwaar heeft de landsverordening, door de Staten in ontwerp goedgekeurd, vast te stellen, geeft hij daarvan aan hen kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur van Suriname heeft bezwaar om vast te stellen de in ontwerp door de Staten goedgekeurde landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Artikel 71

1. Indien de Staten de ontwerp-landsverordening niet goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan de Gouverneur.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Staten hebben bezwaar tegen de goedkeuring der aan hen door de Gouverneur van Suriname aangeboden ontwerp-landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Artikel 72

1. De Staten hebben het recht van wijziging.

2. Indien zij daarvan gebruik gemaakt hebben, luidt het formulier der kennisgeving van hun goedkeuring aldus:

„De Staten keuren goed, zodanig als het ontwerp door hen is gewijzigd, de hun door de Gouverneur van Suriname aangeboden ontwerp-landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Artikel 73

1. Indien de Gouverneur zich met de gewijzigde ontwerp-landsverordening verenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur van Suriname heeft vastgesteld, zodanig als het ontwerp door de Staten gewijzigd is, de landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Artikel 74

1. Indien de Gouverneur zich met de gewijzigde ontwerp-landsverordening niet verenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

„De Gouverneur van Suriname, zich niet kunnende verenigen met de wijzigingen, door de Staten in het ontwerp aangebracht, heeft niet vastgesteld de landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Artikel 75

1. De Staten hebben het recht landsverordeningen aan de Gouverneur voor te stellen.

2. Zij zenden het ontwerp, zodanig als het door hen goedgekeurd is, aan de Gouverneur.

3. Het formulier van toezending luidt:

„De Staten verzoeken de Gouverneur van Suriname vast te stellen de bijgaande, door hen in ontwerp goedgekeurde landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

4. Het formulier van toezending wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Artikel 76

1. De Gouverneur geeft van zijn beslissing aan de Staten kennis.

2. De formulieren van kennisgeving luiden:

1°. indien geen bezwaar bestaat tegen de vaststelling:

„De Gouverneur van Suriname heeft, de Raad van Advies gehoord, vastgesteld de hem in goedgekeurd ontwerp door de Staten aangeboden landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

2°. indien bezwaar bestaat tegen de vaststelling:

„De Gouverneur van Suriname heeft, de Raad van Advies gehoord, bezwaar om vast te stellen de hem in goedgekeurd ontwerp door de Staten aangeboden landsverordening”

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Artikel 77

In geval van waarneming van de waardigheid van Gouverneur of van uitoefening van zijn taak worden de vorenstaande formulieren, zomede die voor de afkondiging van landsverordeningen en landsbesluiten, voor zoveel nodig gewijzigd.

Artikel 78

De Staten onderzoeken de verzoekschriften, die met inachtneming van de voorschriften van artikel 9 aan hen gericht worden.

Artikel 79

De Staten hebben het recht van onderzoek (enquête), te regelen bij landsverordening.

VIERDE AFDELING

De begroting

Artikel 80

Behoudens het naar aanleiding van artikel 86 bepaalde, worden alle uitgaven en de middelen te harer dekking aangegeven op de begroting.

Artikel 81

De begroting wordt jaarlijks in een of meer ontwerpen door de Gouverneur ontworpen en aan de Staten uiterlijk op de eerste September aangeboden.

Artikel 82

De begroting wordt vastgesteld bij landsverordening.

Artikel 83

1. De begroting treedt in werking met ingang van 1 Januari van het dienstjaar, waarop zij betrekking heeft.

2. Zij wordt geacht met ingang van die dag in werking te zijn getreden, indien zij eerst daarna in het *Gouvernementsblad* is geplaatst. Zolang dit niet geschied is, strekt de begroting van het aan het betreffende dienstjaar voorafgegaan jaar tot grondslag van het beheer.

Artikel 84

Het slot der rekening wordt voor elk dienstjaar afzonderlijk vastgesteld bij landsverordening.

VIJFDE HOOFDSTUK

De bestuursindeling en de zelfstandige gemeenschappen

Artikel 85

De indeling in bestuursressorten geschiedt bij landsverordening. Het bestuur in deze ressorten wordt bij of krachtens de landsverordening geregeld.

Artikel 86

1. De instelling van zelfstandige gemeenschappen, alsmede de opheffing daarvan geschieden bij landsverordening. Aan deze gemeenschappen wordt tevens bij landsverordening de regeling van eigen huishouding opgedragen met inachtneming van de bepalingen van deze Staatsregeling, terwijl zij mede onderwerpen kan omvatten, waarin volgens deze Staatsregeling bij landsverordening moet worden voorzien.

2. De samenstelling, de inrichting, de taak, de bevoegdheden en de verplichtingen van de besturen dier gemeenschappen worden, evenals al hetgeen nodig is om de ordelijke werking van het ingesteld zelfstandig bestuur te verzekeren, bij landsverordening geregeld.

3. Aan die besturen kan worden opgedragen hun medewerking te verlenen aan de uitvoering van wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 2.

4. Wanneer de regeling en het beheer van de huishouding ener gemeenschap door haar bestuur grovelijk wordt verwaarloosd, kan bij landsverordening worden bepaald, dat, en hoe, in het bestuur der gemeenschap op andere wijze zal worden voorzien.

5. De besturen zijn bevoegd om ter bestrijding van de huishoudelijke uitgaven der gemeenschap eigen belastingen te heffen en leningen aan te gaan, volgens regelen, bij landsverordening gesteld.

6. Aan de besturen kan de bevoegdheid worden verleend om, elk voor zoveel zijn bestuursgebied aangaat, keuren of reglementen uit te vaardigen. In die keuren en reglementen kunnen geen andere straffen bedreigd worden dan met inachtneming van regelen, bij landsverordening gesteld.

7. Ten zij daartoe vrijheid is gegeven, mogen keuren en reglementen geen bepalingen inhouden omtrent punten, waarin voorzien is bij wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 2, onder 1°, 2°, 3°, 4° en 5°, zomede onder 6°, voor zoveel betreft de in een gemeenschap toepasselijke regelingen van het bestuur ener andere gemeenschap, welker gebied dat der eerste omvat.

8. De bepalingen van een keur of reglement, in welker onderwerp wordt voorzien bij een wettelijke regeling als in het zevende lid bedoeld, vervallen op het ogenblik, dat zodanige regeling begint te werken.

9. Bij landsverordening worden regelen gesteld aangaande het toezicht, waaraan de keuren en reglementen vóór of na hun afkondiging zijn onderworpen, hun inwerkingtreding en hun verbindbaarheid.

10. De besluiten der besturen, hun keuren en reglementen, kunnen, op grond van strijd met wettelijke regeling of met het algemeen belang, worden geschorst en vernietigd, op de wijze, bij de landsverordening bepaald.

Artikel 87

Wanneer bij landsverordening voor zelfstandige gemeenschappen vertegenwoordigende lichamen worden ingesteld, worden de navolgende regels in acht genomen:

1°. het kiesrecht wordt niet verder beperkt dan voor zover de noodzaak daartoe blijkt. Iedere kiezer brengt slechts één stem uit. De verkiezingen zijn vrij en geheim;

2°. de bepalingen van de artikelen 59 en 60 zijn van overeenkomstige toepassing;

3°. de landsverordening regelt de verantwoording, welke de besturen aan de vertegenwoordigende lichamen verschuldigd zijn.

ZESDE HOOFDSTUK

Het rechtswezen

EERSTE AFDELING

Algemene voorschriften

Artikel 88

Er wordt in Suriname recht gesproken in naam des Konings.

Artikel 89

1. Het burgerlijk en handelsrecht, de burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het auteursrecht, de industriële eigendom, het notarisambt, zomede bepalingen omtrent maten en gewichten worden bij landsverordening zoveel mogelijk overeenkomstig de in Nederland en in de Nederlandse Antillen bestaande regelingen geregeld.

2. Een voorstel tot ingrijpende wijziging van de wetgeving op dit stuk wordt niet aan de Staten gezonden, dan wel voor zover het een voorstel betreft ingediend ingevolge artikel 75 dezer Staatsregeling, door de Staten in behandeling genomen, alvorens de Regeringen in Nederland en in de Nederlandse Antillen in de gelegenheid zijn gesteld van haar zienswijze hieromtrent te doen blijken.

Artikel 90

1. Niemand kan van zijn eigendom ontzet worden, dan nadat bij landsverordening verklaard is, dat het algemeen nut de onteigening vordert, en tegen vooraf genoten of vooraf verzekerde schadeloosstelling.

2. Behoudens het bepaalde krachtens artikel 33 van het Statuut, worden op dit beginsel geen uitzonderingen toegelaten dan krachtens algemene regelen, bij landsverordening te stellen, en zonder dat ooit het recht op volledige schadeloosstelling de onteigende kan worden ontnomen.

Artikel 91

Aan de rechterlijke macht behoort bij uitsluiting de kennisneming van alle geschillen van burgerrechtelijke aard.

Artikel 92

Geen vervolging tot straf kan plaats hebben dan voor de rechter, bij landsverordening aangewezen, en op de wijze, bij landsverordening bepaald.

Artikel 93

De burgerlijke dood of de verbeurdverklaring van al de goederen des veroordeelden kan niet als straf of als gevolg van straf worden bedreigd.

Artikel 94

Geschillen over kiesrecht en andere burgerrechten staan ter kennisneming van de rechterlijke macht, wanneer geen andere rechter bij landsverordening aangewezen is.

Artikel 95

1. Alle vonnissen behelzen de gronden, waarop zij zijn gewezen, en in strafzaken de aanwijzing der artikelen van de wettelijke regelingen, waarop de veroordeling rust.

2. Zij worden met open deuren uitgesproken.

3. De terechtzittingen zijn openbaar, behoudens de uitzonderingen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid bij landsverordening vast te stellen.

Artikel 96

1. Niemand kan tegen zijn wil worden afgetrokken van zijn wettelijke rechter.

2. Bij landsverordening wordt geregeld de wijze, waarop geschillen over bevoegdheid tussen de rechterlijke en andere machten beslist worden.

Artikel 97

1. Behalve in de gevallen, bij landsverordening voorzien, mag niemand in hechtenis genomen worden dan op rechterlijk bevel, houdende de redenen der inhechtenisneming.

2. Zodanig bevel moet aan degene, tegen wie het gericht is, bij of zo spoedig mogelijk na zijn aanhouding worden betekend.

3. De vorm van het bevel en de tijd, binnen welke alle in hechtenis genomen personen moeten worden gehoord, worden bij landsverordening bepaald.

Artikel 98

In niemands woning mag tegen zijn wil worden binnengedreden dan op last ener macht, tot het geven van zodanige last bij landsverordening bevoegd verklaard, en met inachtneming der vormen bij landsverordening voorgeschreven.

Artikel 99

Het geheim der aan de post of andere openbare instelling van vervoer toevertrouwde brieven is onschendbaar, behalve op last van de rechter, in de gevallen, bij landsverordening voorzien.

Artikel 100

De bepalingen van dit hoofdstuk hebben geen betrekking op regelingen betreffende het militaire straf- en tuchtrecht, alsmede op de rechtspleging in militaire zaken.

TWEEDE AFDELING

De samenstelling der rechterlijke macht

Artikel 101

1. De rechtsmacht van de Hoge Raad der Nederlanden ten aanzien van rechtszaken in Suriname wordt geregeld bij Rijkswet.

2. Indien de Regering van Suriname dit verzoekt, wordt bij deze Rijkswet de mogelijkheid geopend, dat aan de Raad een lid, een buitengewoon of een adviserend lid wordt toegevoegd.

Artikel 102

1. Er is, onder de benaming van Hof van Justitie, een opperste gerechtshof voor geheel Suriname.

2. Het houdt toezicht op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen en de behoorlijke vervolging van alle misdrijven.

3. De president en de leden van het Hof van Justitie worden door de Koning, na overleg met de Gouverneur, voor het leven benoemd, behoudens het bepaalde in artikel 107, eerste lid.

4. Hun bezoldigingen worden door de Gouverneur vastgesteld onder goedkeuring van de Koning.

Artikel 103

1. Het openbaar ministerie bij het Hof van Justitie wordt uitgeoefend door of namens de procureur-generaal.

2. De procureur-generaal wordt door de Koning, na overleg met de Gouverneur, benoemd en ontslagen.

3. Zijn bezoldiging wordt door de Gouverneur vastgesteld onder goedkeuring des Konings.

4. In geval van belet of ontstentenis van de procureur-generaal voor langere duur wordt door of vanwege de Koning in de vervanging voorzien.

Artikel 104

1. De procureur-generaal is het hoofd van het openbaar ministerie en is belast met de zorg voor de justitiële politie. Hij is bevoegd aan de ambtenaren, die met de politie belast zijn, zodanige instructies te geven tot voorkoming, opsporing en nasporing van misdrijven of overtredingen als hij in het belang ener goede justitie nodig oordeelt.

2. De procureur-generaal waakt voor de richtige uitoefening van de taak der politie. Hij is bevoegd te dien aanzien de voorstellen te doen die hem dienstig voorkomen.

3. De procureur-generaal vertegenwoordigt Suriname en, desgevorderd, het Koninkrijk, Nederland, de Nederlandse Antillen en Nederlands Nieuw-Guinea in rechten.

Artikel 105

1. Behalve in het geval van verklaarde staat van oorlog of beleg, wordt geen doodvonnis ten uitvoer gelegd dan op last of met voorkennis van de procureur-generaal en na verkregen machtiging van de Gouverneur.

2. De Gouverneur verleent die machtiging niet dan na de hoogste burgerlijke rechter in Suriname te hebben gehoord.

Artikel 106

De president en de leden van het Hof van Justitie, de procureur-generaal en de advocaat-generaal moeten bij de benoeming de volle ouderdom van dertig jaren bereikt hebben en aan een rijks- of daarmede gelijkgestelde Nederlandse universiteit hebben verkregen, hetzij de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid, hetzij de hoedanigheid van meester in de rechten, mits deze graad of deze hoedanigheid verkregen is op grond van het afleggen van een examen in het Nederlands burgerlijk en handelsrecht, staatsrecht en strafrecht.

Artikel 107

1. De president en de leden van het Hof van Justitie worden door de Koning ontslagen:

- a. wanneer zij de leeftijd van zestig jaren hebben bereikt;
- b. bij gebleken ongeschiktheid wegens aanhoudende ziels- of lichaamsziekte of wegens ouderdomsgebreken;
- c. wanneer zij onder curatele zijn gesteld.

2. In de gevallen bedoeld in het eerste lid wordt het ontslag eervol verleend.

3. In het geval bedoeld in het eerste lid onder *b* wordt voor aanspraak op pensioen geen nader bewijs van de oorzaak der ongeschiktheid gevorderd.

Artikel 108

1. Wanneer de Gouverneur oordeelt, dat een der redenen van ontslag als in het eerste lid onder *b* van het vorig artikel genoemd, aanwezig is, draagt hij, na de Raad van Advies te hebben gehoord en met toezending van al de stukken op de zaak betrekkelijk, het ontslag van de betrokken ambtenaar aan de Koning voor.

2. Hij stelt de betrokken ambtenaar, door mededeling zijner voordracht, in de gelegenheid om zijn verweerschrift bij de stukken te voegen.

3. Hij is bevoegd de betrokken ambtenaar, in afwachting van 's Konings beslissing, te schorsen en in de waarneming van het ambt tijdelijk te voorzien.

4. De betrokken ambtenaar geniet gedurende de schorsing zijn volle bezoldiging.

5. Hij kan, op verzoek, in de gelegenheid om zich in Nederland te gaan verantwoorden gesteld worden door toekenning van verloftraktament en vrije overtocht.

6. De Koning beslist over het ontslag.

Artikel 109

1. De president en de leden van het Hof van Justitie kunnen door de Hoge Raad der Nederlanden, in raadkamer, bij een met redenen omkleed arrest, uit hun ambt worden ontzet:

- 1°. wanneer zij wegens misdrijf zijn veroordeeld;
- 2°. wanneer zij in staat van faillissement zijn verklaard, surseance van betaling hebben verkregen of wegens schulden zijn gegijzeld;

3°. wegens wangedrag of onzedelijkheid of bij gebleken voortdurende achteloosheid in de waarneming van hun ambt.

2. De procureur-generaal zendt de stukken, op de zaak betrekkelijk, ter vervolging aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden.

3. Hij geeft hiervan aan de betrokken ambtenaar onmiddellijk kennis en stelt deze in staat een verweerschrift bij de Hoge Raad in te dienen.

4. Wanneer de Gouverneur oordeelt, dat een der redenen van ontzetting in het eerste lid genoemd, aanwezig is, is hij bevoegd, de Raad van Advies gehoord, de betrokken ambtenaar, in afwachting van de beslissing van de Hoge Raad, te schorsen en in de waarneming van diens ambt te voorzien.

5. De betrokken ambtenaar geniet gedurende de schorsing zijn volle bezoldiging.

6. In het vonnis, waarbij een rechterlijk ambtenaar, niet vallende in de bovenstaande bepalingen, wegens misdrijf veroordeeld wordt, wordt tevens zijn afzetting uitgesproken.

Artikel 110

Elk lid der rechterlijke macht, tegen wie, hetzij rechtsingang, hetzij machtiging tot opnemning in een huis van bewaring of geneeskundig gesticht voor krankzinnigen, is verleend, of op wie lijfswang is ten uitvoer gelegd, wordt daardoor in zijn bediening geschorst. Schorsing in de bediening brengt geen schorsing mede in het genot der bezoldiging.

Artikel 111

De verdere bepalingen nopens de inrichting en de samenstelling der rechterlijke macht worden vastgesteld bij landsverordening.

Artikel 112

1. De rechterlijke macht wordt alleen uitgeoefend door de rechters, die bij landsverordening zijn aangewezen.

2. De benoeming en de vaststelling van de bezoldiging van de niet in artikel 102 genoemde leden van de rechterlijke macht met rechtspraak belast geschieden eveneens op de wijze als in het derde en vierde lid van dat artikel is bepaald. Op hen zijn de artikelen 107 tot en met 110 van overeenkomstige toepassing.

3. Elke tussenkomst in rechtszaken is verboden.

Artikel 113

1. Vonnissen door de rechter in Nederland, de Nederlandse Antillen of Nederlands Nieuw-Guinea gewezen, en bevelen door hem uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in Suriname ten uitvoer worden gelegd, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van Suriname.

2. Vonnissen en bevelen, door de rechter in Suriname gewezen of uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in Nederland, de Nederlandse Antillen of Nederlands Nieuw-Guinea worden ten uitvoer gelegd, met inachtneming van de aldaar geldende wettelijke bepalingen.

ZEVENDE HOOFDSTUK

De godsdienst

Artikel 114

1. Het recht van een ieder op vrijheid van godsdienst wordt erkend behoudens de bescherming van de maatschappij en van haar leden tegen de overtreding der strafwet en wordt gevrijwaard van wettelijke bepalingen en administratieve regelingen, welke in staatkundig, economisch of sociaal opzicht beperkingen van rechten zouden opleggen uit hoofde van godsdienstige belijdenis.

2. Vrijheid van godsdienst wordt begrepen als omvattende:

- a. vrijheid van een ieder voor het verrichten van eredienst overeenkomstig zijn geweten en tot het opvoeden van kinderen in het geloof van hun ouders;
- b. vrijheid van een ieder om van godsdienstige belijdenis te veranderen;

c. vrijheid om te prediken, te onderrichten, te publiceren, onderwijs te geven en sociale en charitatieve werkzaamheden te verrichten en vrijheid om organisaties te stichten en bezittingen te verwerven en te hebben voor deze doeleinden.

Artikel 115

Aan alle kerkgenootschappen en godsdienstige gemeenschappen wordt gelijke bescherming verleend.

Artikel 116

De Gouverneur waakt dat alle kerkgenootschappen en godsdienstige gemeenschappen zich houden binnen de palen van de gehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen en de gestelde machten.

Artikel 117

De belijders der onderscheidene godsdienstige meningen genieten allen dezelfde burgerlijke en burgerrechten en hebben gelijke aanspraak op het bekleden van waardigheden, ambten en bedieningen.

Artikel 118

De openbare eredienst en godsdienstoefening is aan geen andere beperkingen onderworpen dan die, welke in het belang der openbare orde, rust en zedelijkheid bij landsverordening worden bevolen.

ACHTSTE HOOFDSTUK

De financiën

Artikel 119

Het muntstelsel wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 120

Belastingen worden geheven uit kracht en volgens de voorschriften van een landsverordening of van een keur of reglement als bedoeld in artikel 2 onder 6°.

Artikel 121

Geen privilege in het stuk van belasting mag worden verleend.

Artikel 122

1. Belastingen mogen niet strekken om de vrije handel met Nederland, de Nederlandse Antillen of Nederlands Nieuw-Guinea te belemmeren.

2. De baken-, loods-, haven- en andere soortgelijke scheepsongelden en de bepalingen omtrent de grote scheepvaart zijn dezelfde voor alle vlaggen.

Artikel 123

1. Geldleningen ten name en ten laste van Suriname kunnen niet worden aangegaan dan krachtens landsverordening.

2. Het aangaan of garanderen van een geldlening buiten het Koninkrijk ten name of ten laste van Suriname geschiedt in overeenstemming met de Regering van het Koninkrijk.

3. De Raad van Ministers van het Koninkrijk verenigt zich met het aangaan of garanderen van zodanige geldlening, tenzij de belangen van het Koninkrijk zich daartegen verzetten.

Artikel 124

De regeling van de uitgifte in eigendom of pacht en van het beheer der domaniale gronden, zomede die van de uitoefening van andere domaniale rechten, geschieden bij landsverordening.

Artikel 125

1. Het toezicht op de besteding der geldmiddelen overeenkomstig de begroting, alsmede de goedkeuring der rekening van ontvangsten en uitgaven worden door de landsverordening opgedragen aan een onafhankelijk orgaan. Het toezicht wordt uitgeoefend overeenkomstig de door de landsverordening te stellen regelen.

2. Het in het vorige lid bedoelde orgaan brengt jaarlijks verslag uit aan de Regering en aan de Staten over het door hem uitgeoefende toezicht.

NEGENDE HOOFDSTUK

De defensie

Artikel 126

1. Personen, die woonachtig zijn in Suriname, kunnen niet dan bij landsverordening tot dienst in de krijgsmacht dan wel tot burgerdienstplicht worden verplicht.

2. De dienstplichtigen, dienende bij de landmacht, kunnen zonder hun toestemming niet dan krachtens een landsverordening naar elders worden gezonden.

Artikel 127

1. In geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden kan de Gouverneur bepalen, dat in Suriname woonachtige dienstplichtigen buitengewoon in werkelijke dienst worden gehouden of geroepen, onverminderd de bevoegdheid van de Koning overeenkomstig artikel 4 van de Defensiewet voor Suriname. Alsdan wordt onverwijld een ontwerp-landsverordening bij de Staten ingediend om het in werkelijke dienst blijven van dienstplichtigen zoveel nodig te bepalen.

2. Of er oorlogsgevaar aanwezig is in de zin waarin dat woord in de landsverordeningen en andere wettelijke regelingen voorkomt, beslist de Koning.

Artikel 128

1. De Koning kan, ter handhaving van de uit- of inwendige veiligheid, in geval van oorlog of oorlogsgevaar of ingeval bedreiging of verstoring van de inwendige orde en rust kan leiden tot wezenlijke aantasting van belangen van het Koninkrijk, elk gedeelte van Suriname in staat van oorlog of in staat van beleg verklaren.

2. Bij of krachtens Rijkswet wordt de wijze bepaald, waarop zodanige verklaring geschiedt en worden de gevolgen geregeld.

3. Bij die regeling kan worden bepaald, dat en op welke wijze bevoegdheden van organen van het burgerlijke gezag ten opzichte van de openbare orde en de politie geheel of ten dele op andere organen van het burgerlijke gezag of op het militaire gezag overgaan en dat de burgerlijke overheden in het laatste geval te dezen aanzien aan de militaire ondergeschikt worden. Omtrent het overgaan van bevoegdheden vindt, waar mogelijk, overleg met de Regering van Suriname plaats. Bij die regeling kan worden afgeweken van de bepalingen betreffende de vrijheid van drukpers, het recht van vereniging en vergadering, zomede betreffende de onschendbaarheid van woning en het postgeheim.

4. Voor het in staat van beleg verklaarde gebied kunnen in geval van oorlog op de wijze, bij Rijkswet bepaald, het militaire strafrecht en de militaire strafrechtspleging geheel of ten dele op een ieder van toepassing worden verklaard.

Artikel 129

1. De Gouverneur kan, onverminderd de bepaling van artikel 128, ter handhaving van de inwendige veiligheid en van de openbare orde elk gedeelte van Suriname in staat van oorlog of in staat van beleg verklaren. De landsverordening bepaalt de wijze, waarop zodanige verklaring geschiedt en regelt de gevolgen overeenkomstig de algemene regelen, te stellen in de bij artikel 128, tweede lid, bedoelde regeling.

2. Bij de in het vorig lid bedoelde regeling kan worden bepaald, dat en op welke wijze bevoegdheden van organen van het burgerlijke gezag ten opzichte van de openbare orde en de politie geheel of ten dele op andere organen van het burgerlijke gezag of op het militaire gezag overgaan en dat de burgerlijke overheden in het laatste geval te dezen aanzien aan de militaire ondergeschikt worden. Bij die regeling kan wijders worden afgeweken van de bepalingen betreffende de vrijheid van drukpers, het recht van vereniging en vergadering, zomede betreffende de onschendbaarheid van woning en het postgeheim. Voor het geval van oorlog kan ook van artikel 96, eerste lid, worden afgeweken.

TIENDE HOOFDSTUK**Het onderwijs, de openbare gezondheid en het arbestuur****Artikel 130**

De verspreiding van verlichting en beschaving en de aanmoediging van kunsten en wetenschappen wordt door de Regering aanhoudend behartigd.

Artikel 131

1. Het onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg der Regering.

2. Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht der overheid overeenkomstig de landsverordening en bovendien, voor zover het algemeen vormend zowel lager als middelbaar onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van de onderwijzer, een en ander bij de landsverordening te regelen.

3. Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, bij de landsverordening geregeld.

4. De eisen van deugdelijkheid, aan het geheel of ten dele uit de openbare kas te bekostigen onderwijs te stellen, worden bij de landsverordening geregeld, met inachtneming, voor zover het bijzonder onderwijs betreft, van de vrijheid van richting.

5. Deze eisen worden voor het algemeen vormend lager onderwijs zodanig geregeld, dat de deugdelijkheid van het geheel uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs en van het openbaar onderwijs even afdoende wordt gewaarborgd. Bij die regeling wordt met name de vrijheid van het bijzonder onderwijs betreffende de keuze der leermiddelen en de aanstelling der onderwijzers geëerbiedigd.

6. Het bijzonder algemeen vormend lager onderwijs, dat aan bij de landsverordening te stellen voorwaarden voldoet, wordt naar dezelfde maatstaf als het openbaar onderwijs uit de openbare kas bekostigd. De landsverordening stelt de voorwaarden vast, waarop voor het bijzonder algemeen vormend middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs en voor de opleiding van leerkrachten tot het bijzonder algemeen vormend lager onderwijs bijdragen uit de openbare kas worden verleend.

7. De Gouverneur doet jaarlijks van de staat van het onderwijs aan de Staten verslag geven.

Artikel 132

Het toezicht van overheidswege uit te oefenen over de toestand der openbare gezondheid en al wat betreft de uitoefening der genees-, heel-, verlos- en artsnijbereidkunde wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 133

1. Het toezicht over het armwezen en de nodige voorzieningen daaromtrent worden bij landsverordening geregeld.

2. Daarbij wordt in acht genomen het beginsel, dat de bijzondere en kerkelijke liefdadigheid vrijgelaten en zoveel mogelijk bevorderd wordt.

ELFDE HOOFDSTUK**De volkswijf****Artikel 134**

1. De Regering moedigt alle takken van volkswijf aan.

2. Bij landsverordening kunnen kamers van koophandel en fabrieken en commissiën van landbouw opgericht en haar werking geregeld worden.

Artikel 135

1. Geen instelling kan als circulatiebank werkzaam zijn en geen bankbiljetten mogen worden uitgegeven of in omloop gebracht anders dan krachtens een landsverordening, op de voet en de voorwaarden bij zodanige landsverordening te stellen.

2. Onder circulatiebank wordt verstaan elke instelling, die, hetzij uitsluitend, hetzij als een deel harer operatiën, bankbiljetten uitgeeft of in omloop brengt.

Artikel 136

Tot de oprichting van credietverenigingen en verzekeringsmaatschappijen kan bij landsverordening vergunning worden verleend.

Artikel 137

1. De Regering legt zich met al de haar ten dienste staande krachten op de verbetering der middelen van gemeenschap toe.

2. Het toezicht, van overheidswege op de middelen van gemeenschap te land en te water te houden, wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 138

De Gouverneur kan volgens regels, bij landsverordening te stellen, vergunning verlenen voor mijnbouwondernemingen en voor de aanleg van werken en de oprichting van ondernemingen van openbaar nut.

Slotbepalingen**Artikel 139**

De landsverordening kan aan de Koning met diens goedkeuring bevoegdheden met betrekking tot landsaangelegenheden toekennen. De Koning oefent deze bevoegdheden uit, gehoord de Raad van State van het Koninkrijk.

Artikel 140

1. Bij landsverordening kunnen in de bepalingen van deze Staatsregeling wijzigingen worden aangebracht. Elk voorstel tot verandering van de Staatsregeling wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan.

2. De Staten kunnen een voorstel tot zodanige landsverordening niet aannemen dan met twee derden der uitgebrachte stemmen.

3. Een landsverordening tot wijziging van deze Staatsregeling voor wat betreft:

a. de artikelen, betrekking hebbende op de fundamentele menselijke rechten en vrijheden;

b. de bepalingen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de Gouverneur;

c. de artikelen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de Staten;

d. de artikelen, betrekking hebbende op het rechtswezen in de zin, waarin dit thans door de Staatsregeling wordt verstaan,

wordt overgelegd aan de Regering van het Koninkrijk. Zij treedt niet in werking dan nadat de Regering van het Koninkrijk haar instemming hiermede heeft betuigd.

4. Een ontwerp-landsverordening betreffende de bepalingen van het voorgaande lid wordt niet aan de Staten aangeboden, noch bij een initiatief-ontwerp door dit lichaam in onderzoek genomen dan nadat het gevoelen der Regering van het Koninkrijk is ingewonnen.

Artikel 141

Deze regeling kan worden aangehaald als „Staatsregeling van Suriname”.

Overgangsbepalingen

1. Alle op het tijdstip van inwerkingtreding van het Statuut bestaande autoriteiten van Suriname en de aldaar verbindende wettelijke regelingen blijven gehandhaafd totdat zij door andere met inachtneming van het Statuut en van deze Staatsregeling zijn vervangen.

2. Alle bepalingen nopens onderwerpen, de eigen aangelegenheden van Suriname betreffende, ook die, voorkomende in wetten en algemene maatregelen van bestuur, kunnen bij landsverordening worden gewijzigd, ingetrokken of door andere vervangen, behoudens de in het Statuut en in deze Staatsregeling aangegeven uitzonderingen.

3. Waar in deze Staatsregeling wordt gesproken van Nederlanders, zijn daaronder begrepen Nederlandse onderdanen.

NOTA VAN TOELICHTING

Krachtens het eerste en derde lid van artikel 59 van het Statuut voor het Koninkrijk zijn de artikelen 11 t/m 27, 38, 45 en 47 t/m 57, zomede de artikelen 155 (2) en 156 t/m 160 uit de Landsregeling gelicht en hebben zij de staat van Rijkswet gekregen onder de naam onderscheidenlijk van „Reglement voor de Gouverneur van Suriname” en „Defensiewet voor Suriname”.

Het resterende deel van de Landsregeling wordt in bijgevoegd ontwerp van een algemene maatregel van Rijksbestuur krachtens het vierde lid van genoemd artikel 59 in overeenstemming gebracht met de nieuwe rechtsorde.

Bij het vooroverleg nopens de aanpassing van de Landsregeling, het Reglement voor de Gouverneur en de Defensiewet aan de nieuwe rechtsorde is de wenselijkheid gebleken om in een algemene toelichting voor alle drie algemene maatregelen van Rijksbestuur een uiteenzetting te geven wat onder „aanpassing aan het Statuut” of beter gezegd onder „in overeenstemming gebracht met de nieuwe rechtsorde” in het vierde lid van artikel 59 van het Statuut is te verstaan.

Krachtens het vierde lid van artikel 59 van het Statuut worden de Landsregelingen, de defensiewetten en de reglementen voor de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen binnen drie maanden na de inwerkingtreding van het Statuut bij algemene maatregel van Rijksbestuur in overeenstemming gebracht met de nieuwe rechtsorde.

Een bepaling overeenkomende met de tweede overgangsbepaling van de Interimregeling voor Suriname kon niet gelijkkluidend worden overgenomen. Dit artikel luidde: „De tekst van de Interimregeling voor Suriname wordt door de Koning bekend gemaakt in een doorlopend genummerde reeks van artikelen met nummering voor zoveel nodig van de leden der artikelen en wijziging voor zoveel nodig van de aanhaling van artikelen en leden van artikelen der Interimregeling zelve of van andere wetten, en met inachtneming van de spelling, gevolgd in de van de Regering uitgaande stukken, ook wat betreft het gebruik van hoofdletters.”

Bij een eerste proeve hoe deze aanpassing zou zijn te verwezenlijken bleek n.l., dat na het aanbrengen van de met name genoemde wijzigingen in de nieuwe tekst woorden zouden blijven staan, welke bepaald misplaatst zouden zijn.

Men denke aan de veranderde benamingen „Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen”, „leden van de Regeringsraad”, „landsministers”, „Algemene Vertegenwoordiger”, „Indonesië”. Ook zou een beslissing moeten worden genomen omtrent de artikelen, welke hoewel in de Landsregelingen voorkomend, geheel of gedeeltelijk al dan niet gewijzigd ook in het Statuut zijn opgenomen.

Voor de machtiging tot het aanbrengen van wijzigingen was mitsdien een ruimer taakomschrijving nodig dan in de tweede overgangsbepaling van de Interimregeling voor Suriname was aangegeven. Daarvoor is gekozen de uitdrukking „in overeenstemming brengen met de nieuwe rechtsorde”. De ruimere bevoegdheid vindt haar redelijke beperking in de overweging, dat de in artikel 59 van het Statuut bedoelde uitvoeringsregeling niet behoort te treden in die wetgevende taak, waarbij de vertegenwoordigende lichamen behoren betrokken te worden, n.l. die van alle drie landen bij de defensiewetten en de reglementen voor de Gouverneurs en de Staten van Suriname en van de Nederlandse Antillen bij de Landsregelingen. Het zou bepaald niet juist zijn genoemde vertegenwoordigende lichamen uit te schakelen door in de algemene maatregelen van Rijksbestuur bepalingen op te nemen, welke met hun medewerking tot stand behoren te komen, hoe redelijk die bepalingen op zich zelf mochten zijn.

Omdat het vierde lid van artikel 59 van het Statuut mitsdien een beperkte strekking heeft, kan het niet verwonderen, dat met name de defensiewetten niet een afgerond geheel vormen en niet een totaal beeld geven van hetgeen ten aanzien van de defensie wettelijk dient te worden vastgesteld. Zonodig zal

daarin te zijner tijd door wetwijziging moeten worden voorzien.

De voor-ontwerpen van de onderhavige voorstellen met bijbehorende nota's van toelichting zijn in overleg met de Gevolmachtigde Ministers opgesteld en vervolgens zo tijdig aan de Regeringen van Suriname en van de Nederlandse Antillen toegezonden, dat deze de gelegenheid hadden op ruime schaal daaromtrent overleg te plegen.

De resultaten van dat overleg zijn neergelegd in beschouwingen, welke nader met de Gevolmachtigde Ministers zijn besproken alvorens de ontwerpen aan de Ministerraad van het Koninkrijk werden gezonden.

Overeenkomstig de desbetreffende bepalingen van het Statuut hebben de Gevolmachtigde Ministers nopens deze ontwerpen deelgenomen aan het overleg in de vergaderingen van de Raad van Ministers. De toevoeging in de aanhef van het besluit van de zinsnede „De bepalingen van het Statuut in acht genomen zijnde;” houdt dit in.

Aangezien regelingen als de aanhangige in de toekomst als ontwerpen van Rijkswet, respectievelijk van landsverordening met toelichting zullen worden ingediend en in het openbaar in vertegenwoordigende lichamen zullen worden behandeld, zullen tegelijk met de algemene maatregelen van Rijksbestuur de desbetreffende nota's van toelichting worden bekend gemaakt.

De Regering van Suriname heeft doen blijken, dat zij gebruik wenst te maken van de mogelijkheid, welke daartoe in artikel 42, eerste lid van het Statuut is geopend, om de Landsregeling voortaan aan te duiden met Staatsregeling. In verband hiermede is in de tekst het woord „Landsregeling” overal gewijzigd in „Staatsregeling”.

Artikel 1

Dit artikel is gelijkkluidend aan artikel 1 (oud) van de Landsregeling.

Artikel 2

Onder de wettelijke regelingen, welke in Suriname geldig zijn, dient melding gemaakt te worden van het Statuut, zomede van Rijkswetten en van algemene maatregelen van Rijksbestuur in plaats van wetten en algemene maatregelen van bestuur; deze krijgen immers krachtens artikel 57 van het Statuut de staat van Rijkswet, onderscheidenlijk algemene maatregel van Rijksbestuur, indien zij in Suriname of de Nederlandse Antillen gelden en niet ingevolge het Statuut bij landsverordening kunnen worden gewijzigd.

Ook de Staatsregeling verdient afzonderlijke vermelding.

De onder 2° voorkomende omschrijving „verdragen en andere overeenkomsten met vreemde mogendheden en internationale organisaties” is vervangen door de omschrijving gebezigd in artikel 24 van het Statuut: „overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties”.

Onder 5° zijn opgenomen de nadere regelen bedoeld in de tweede alinea van het eerste lid van artikel 14 van het Statuut.

Onder 6° wordt „116” gewijzigd in „86”.

Artikel 3

Dit artikel is gelijkkluidend aan artikel 3 (oud) van de Landsregeling.

Artikel 4

In plaats van „algemene maatregel van bestuur” wordt gelezen „Rijkswet of algemene maatregel van Rijksbestuur”.

De woorden „zoveel mogelijk in overeenstemming met de daaromtrent in Nederland geldende wettelijke bepalingen” zijn geschrapt, aangezien een zodanig voorschrift niet meer past in de Staatsregeling, welke — thans de staat van landsverordening hebbende — de Rijkswetgever geen opdracht kan geven.

Nader dient te worden overwogen of met betrekking tot deze materie een regeling bij Rijkswet of algemene maatregel van Rijksbestuur aanhangig zal worden gemaakt.

Artikel 5

De tekst is in overeenstemming gebracht met artikel 3 (1) sub *f* en *g* van het Statuut.

Artikel 6

In overeenstemming met artikel 3 (1) sub *c* van het Statuut wordt voor „(De) nationaliteit” gelezen „(Het) Nederlanderschap”.

In plaats van „bij de wet” wordt gelezen „door de wetgever van het Koninkrijk”. Artikel 14 van het Statuut laat immers de keuze tussen regeling bij Rijkswet of bij algemene maatregel van Rijksbestuur en het staat niet aan de Staatsregeling daartussen de keuze te doen.

Artikel 7

Voor „Nederlandse onderdaan” wordt gelezen „Nederlander”. Aangezien krachtens artikel 46 j^o. 60 van het Statuut het kiesrecht ook voor de lagere vertegenwoordigende lichamen niet toekomt aan vreemdelingen, moeten de woorden „het kiesrecht voor de gemeenschappen bedoeld in het vijfde hoofdstuk en voor” vervallen. Artikel 46 van het Statuut geeft de landen vrijheid om, indien de noodzaak daartoe blijkt, beperkingen te stellen.

Artikelen 8—10

Deze artikelen zijn gelijklopend aan de artikelen 8—10 (oud) van de Landsregeling met dien verstande, dat in artikel 9 in plaats van „zowel in Nederland als in Suriname” wordt gelezen „zowel van het Koninkrijk als van Suriname”.

De titel van het tweede hoofdstuk wordt gelezen: „De Gouverneur als vertegenwoordiger van het hoofd der Regering van Suriname”.

De artikelen 11—27 (oud) van de Landsregeling zijn daaruit gelicht en opgenomen in het Reglement voor de Gouverneur van Suriname.

Artikel 11 (28 oud)

De tekst van dit artikel is evenals het opschrift van dit hoofdstuk aangepast aan artikel 2 van het Statuut en de toelichting daarop. Artikel 2 bepaalt immers dat de Koning de Regering voert van het Koninkrijk en van elk der landen en dat hij in Suriname en de Nederlandse Antillen wordt vertegenwoordigd door de Gouverneur.

De toelichting daarbij luidt: „De Koning is het hoofd der Regering van elk der landen.”, en verder: „Op grond van de feitelijke situatie, welke het de Koning niet mogelijk maakt zijn bevoegdheden in Suriname en de Nederlandse Antillen persoonlijk uit te oefenen, treedt de Gouverneur als zijn vertegenwoordiger op.”.

Voor „landsministers” wordt gelezen „Ministers”.

Voor „landsregering” wordt gelezen „Regering van Suriname”.

De bevoegdheden van de Gouverneur, welke in deze Staatsregeling worden vermeld, zijn bevoegdheden des Konings, welke namens Hem door de Gouverneur worden uitgeoefend.

Artikel 12 (29 oud)

Dit artikel is gelijklopend aan artikel 29 (oud) van de Landsregeling.

Artikel 13 (30 oud)

In het eerste lid wordt in plaats van „artikel 85” en van „de wet” gelezen „artikel 56” en „deze Staatsregeling”. In lid 1 is „voorbehouden” gewijzigd in „toegekend”, omdat de Koning als hoofd van het Koninkrijk zich bij de Staatsregeling die een landsverordening is, geen bevoegdheden kan voorbehouden. Wel kunnen ingevolge artikel 52 van het Statuut bij landsverordening aan de Koning als hoofd van het Koninkrijk met diens goedkeuring bevoegdheden met betrekking tot landsaangelegenheden worden toegekend. De goedkeuring van deze toekenning blijkt — uiteraard voor zover bij deze Staatsregeling aan de Koning bevoegdheden worden toegekend — uit het feit, dat de Kroon bij algemene maatregel van Rijksbestuur de tekst van de Staatsregeling vaststelt. Wanneer in de Staatsregeling over

Koning wordt gesproken, wordt daarmee bedoeld „hoofd van het Koninkrijk”, tenzij duidelijk blijkt, dat daaronder „hoofd van de Regering van Suriname” moet worden verstaan.

Artikelen 14—17 (31—34 oud)

Deze artikelen zijn gelijklopend aan artikelen 31—34 (oud) van de Landsregeling, met wijziging in artikel 15 (32 oud) lid 1 van „deze wet” in „deze Staatsregeling”.

Artikel 18 (35 oud)

In de aanhef wordt in plaats van „artikel 95” gelezen „artikel 66” en onder *a* in plaats van „inwendige aangelegenheden” „eigen aangelegenheden”, welke uitdrukking in artikel 41 van het Statuut is gebezigd.

In het eerste lid onder *b* wordt in plaats van „een wet of een algemene maatregel van bestuur” gelezen „een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur”.

Artikel 19 (36 oud)

In plaats van „artikel 2, onder 1°, 2°, *a* en *b*” wordt gelezen „artikel 2, onder 1°, 2° en 3° *a*, *b* en *c*”.

Aan het slot wordt toegevoegd „dan wel de inhoud en de strekking der bepalingen gelijk zijn”. Dit is n.l. de strekking van het artikel. Het is niet de bedoeling te verbieden, dat de tekst van een hogere regeling gelijklopend in een lagere regeling wordt overgenomen.

Artikel 20 (37 oud)

Als bij artikel 19.

Artikel 21 (39 oud)

In plaats van „artikel 37” wordt gelezen „artikel 20”. In plaats van „de wet” wordt overeenkomstig artikel 50 lid 1 van het Statuut gelezen „het besluit van de Koning”.

Vernietiging van een landsverordening wegens strijd met een hogere regeling kan uiteraard alleen plaatsvinden in de gevallen, waarin de bevoegdheid daartoe uitdrukkelijk is toegekend, in casu de gevallen genoemd in artikel 50 van het Statuut.

Artikelen 22 en 23 (40 en 41 oud)

Deze artikelen zijn gelijklopend aan de artikelen 40 en 41 (oud) van de Landsregeling.

Artikel 24 (42 oud)

In plaats van „artikelen 36 en 37” wordt gelezen „artikelen 19 en 20”.

Artikelen 25 en 26 = Artikelen 43 en 44 oud,

met dien verstande, dat in artikel 25 (43 oud), lid 2, voor „wet” en „algemene maatregel van bestuur” wordt gelezen respectievelijk „Rijkswet” en „algemene maatregel van Rijksbestuur”.

Artikel 27 (46 oud)

Dit artikel is m.m. gelijklopend aan artikel 46 (oud) van de Landsregeling, met dien verstande, dat voor „landsministers” wordt gelezen „Ministers”, terwijl in de nieuwe redactie tot uitdrukking is gebracht, dat de Ministers mede-ondertekenen.

De artikelen 38 (oud), 45 (oud) en 47—57 (oud) van de Landsregeling zijn daaruit gelicht en opgenomen in het Reglement voor de Gouverneur van Suriname.

De titel van het derde hoofdstuk wordt gewijzigd, omdat daarin een nieuwe afdeling betreffende de Gevolmachtigde Minister wordt opgenomen (zie artikel 42), terwijl de term „Regeringsraad” is gewijzigd in „Raad van Ministers”.

Artikelen 28 en 29 = Artikelen 58 en 59 oud

Artikel 30 (60 oud)

In de eerste alinea van het eedformulier is „tot” gewijzigd in „in verband met” en „verklaring of belofte” in „verklaring en belofte”.

In de derde alinea is het Statuut voor het Koninkrijk opgenomen.

Artikel 31 = Artikel 61 oud

Artikel 32 (62 oud)

In plaats van het eerste lid onder 2°, luidende: „alle ontwerpen van wetten, van algemene maatregelen van bestuur en van verdragen of andere overeenkomsten met vreemde mogendheden en internationale organisaties gesloten, waaromtrent de landsregering gehoord wordt” is een nieuwe redactie gesteld, rekening houdende met artikel 24 van het Statuut, terwijl voor „wetten” en „algemene maatregelen van bestuur” wordt gelezen „Rijkswetten” en „algemene maatregelen van Rijksbestuur”.

In plaats van „waaromtrent de landsregering gehoord wordt” wordt gelezen „welke Suriname raken, tenzij daaromtrent tussen de Regering van Suriname en de Gevolmachtigde Minister geen overleg plaatsvindt of naar het oordeel der Regering om andere reden het horen van de Raad bezwaarlijk is”. Het Statuut bevat n.l. geen voorschrift tot het horen van de Regeringen van Suriname en van de Nederlandse Antillen. De Gevolmachtigde Minister wordt in bedoelde aangelegenheden reeds gekend voor de ontwerpen in de Ministerraad komen. Te verwachten is, dat hij zo nodig overleg zal plegen met zijn Regering en deze op haar beurt advies zal vragen aan de Raad van Advies. Indien dit laatste bezwaarlijk is, dient het echter achterwege te blijven.

In het eerste lid onder 4° wordt in plaats van „deze wet” gelezen „deze Staatsregeling”.

Artikelen 33—35 = Artikelen 63—65 oud,

met dien verstande, dat in artikel 34 (64 oud) de woorden „Officieren van de krijgsmacht en” vervallen, aangezien de Regering van Suriname niet over de officieren kan beschikken. In artikel 28 (5) van het Reglement voor de Gouverneur is een gelijkkluidende bepaling opgenomen ten aanzien van de officieren.

Artikel 36 (66 oud)

In plaats van „deze wet” wordt gelezen „deze Staatsregeling”.

De titel van de derde afdeling is bekort, terwijl de term „Regeringsraad” is gewijzigd in „Raad van Ministers”.

Artikel 37 (67 oud)

In het eerste lid wordt voor „landsregering” gelezen „Regering”.

In het eerste, tweede en zesde lid wordt voor „Regeringsraad” gelezen „Raad van Ministers”.

In het eerste, derde, vierde en vijfde lid wordt voor „landsminister(s)” telkens gelezen „Minister(s)”.

In het vierde lid wordt voor „Nederlandse onderdaan” gelezen „Nederlander”.

Artikel 38 (68 oud)

Voor „landsminister(s)” wordt gelezen „Minister(s)”.

In de eerste alinea van het eedformulier is „tot” gewijzigd in „in verband met” en „verklaring of belofte” in „verklaring en belofte”.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 47 van het Statuut is in de derde alinea het Statuut opgenomen.

Artikelen 39 en 40 (69 en 70 oud)

Voor „landsministers” wordt telkens gelezen „Ministers”.

Artikel 41 (71 oud)

In het eerste lid wordt voor „Regeringsraad” tweemaal gelezen „Raad van Ministers”.

Artikel 42

Na artikel 41 is een nieuwe vierde afdeling ingevoegd betreffende de Gevolmachtigde Minister. Invoeging van een be-

paling te zijnen aanzien is nodig, omdat door het vervallen van de eerste en derde titel van de Interimregelingen krachtens artikel 58 van het Statuut de positie van de Gevolmachtigde Minister onvoldoende zou zijn geregeld.

Artikel 43 = Artikel 72 oud

Artikel 44 (73 oud)

In plaats van „de staat van Nederlands onderdaan bezitten” wordt gelezen „Nederlander zijn”. Dat onder Nederlanders ook Nederlandse onderdanen zijn begrepen, is in de overgangsbepaling vastgelegd.

Artikel 45 = Artikel 74 oud

Artikel 46 (75 oud)

In plaats van „artikel 76” en „artikel 73” wordt gelezen „artikel 47” en „artikel 44” en in plaats van „Nederlandse onderdanen” „Nederlanders”.

Artikel 47 (76 oud)

In het eerste lid wordt in plaats van „vreemde mogendheden” gelezen „andere Mogendheden”; in het tweede lid onder *b* in plaats van „artikel 74” „artikel 45”.

Artikelen 48—50 = Artikelen 77—79 oud

Artikel 51 (80 oud)

In plaats van „verklaring of belofte” wordt gelezen „verklaring en belofte”.

In de eerste alinea van het eedformulier is „om tot lid der Staten te worden gekozen” gewijzigd in „in verband met mijn verkiezing tot lid der Staten”.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 47 van het Statuut is in de derde alinea van het eedformulier het Statuut opgenomen.

Artikel 52 = Artikel 81 oud

Artikel 53 (82 oud)

In het derde lid onder 3° wordt in plaats van „artikel 76” gelezen „artikel 47”.

Artikelen 54—62 = Artikelen 83—91 oud

Artikel 63 (92 oud)

Voor „landsministers” wordt gelezen „Ministers”.

In plaats van „artikel 93” wordt gelezen „artikel 64”.

Artikel 64 (93 oud)

Voor „landsministers” wordt gelezen „Ministers”.

Artikel 65 (94 oud)

In het vierde lid wordt „78” gewijzigd in „49”.

Artikel 66 (95 oud)

In het tweede lid wordt „35” gewijzigd in „18”.

Artikel 67 (96 oud)

Het derde lid wordt gelezen: „Het formulier van aanbieding wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.”.

Artikel 68 = Artikel 97 oud

Artikelen 69 en 70 (98 en 99 oud)

Het derde lid wordt telkens gelezen: „Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.”.

Artikelen 71 en 72 = Artikelen 100 en 101 oud

Artikelen 73 en 74 (102 en 103 oud)

Het derde lid wordt telkens gelezen: „Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.”.

Artikel 75 = Artikel 104 oud

Artikel 76 (105 oud)

Het derde lid wordt gelezen: „Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.”

Artikel 77 (106 oud)

De opsomming is beperkt tot landsverordeningen en landsbesluiten, omdat een bepaling als de onderhavige ten aanzien van Rijkswetten en algemene maatregelen van Rijksbestuur beter op zijn plaats is in het Reglement voor de Gouverneur (zie artikel 21 (3)).

Artikel 107 oud

Deze bepaling is geschrapt op verzoek van de Regering van Suriname, aangezien zij naar het oordeel van die Regering niet meer past in de nieuwe rechtsorde.

Artikelen 78 en 79 = Artikelen 108 en 109 oud,
met dien verstande, dat in artikel 78 (108 oud) voor „Zij” wordt gelezen „De Staten”.

Artikel 80 (110 oud)

In plaats van „artikel 116” wordt gelezen „artikel 86”.

Artikelen 81—85 = Artikelen 111—115 oud

Artikel 86 (116 oud)

In het eerste lid wordt in plaats van „wet” tweemaal gelezen „Staatsregeling”.

In lid 7 wordt in plaats van „artikel 2, onder 1°, 2° en 3°, zomede onder 4°”, gelezen „artikel 2, onder 1°, 2°, 3°, 4° en 5°, zomede onder 6°”.

Artikel 87 (117 oud)

Onder 1° vervallen de woorden „van Nederlandse onderdanen”. Volgens artikel 46 Statuut wordt geen kiesrecht toegekend aan vreemdelingen.

Onder 2° wordt „88 en 89” gewijzigd in „59 en 60”.

Artikel 88 = Artikel 118 oud

Artikel 89 (119 oud)

Dit artikel zou kunnen vervallen, omdat de bepaling in artikel 39 van het Statuut is opgenomen. Volledigheidshalve is echter in dit hoofdstuk de bepaling gehandhaafd aangepast aan de tekst van artikel 39 van het Statuut.

Artikel 90 (120 oud)

Het tweede lid van dit artikel is in overeenstemming gebracht met artikel 33 van het Statuut.

Artikelen 91—99 = Artikelen 121—129 oud

Artikel 100

Dit artikel is nieuw opgenomen om te doen blijken, dat het hoofdstuk Rechtswezen in de Staatsregeling geen betrekking heeft op het militaire straf- en tuchtrecht.

Artikel 101 (130 oud)

Ook dit artikel zou kunnen vervallen, omdat de rechtsmacht van de Hoge Raad der Nederlanden in artikel 23 van het Statuut is behandeld. Volledigheidshalve is het echter in dit hoofdstuk gehandhaafd in een nieuwe redactie, welke zoveel mogelijk gelijklopend is aan het artikel van het Statuut.

Artikel 102 (131 oud)

In het derde lid is „136” gewijzigd in „107”.

Artikel 103 = Artikel 132 oud

Artikel 104 (133 oud)

Gelijk in het vierde lid van artikel 59 van het Statuut is aangegeven, is een nieuw tweede lid opgenomen.

In het derde lid wordt geschrapt „Indonesië en” en ingevoegd „het Koninkrijk” en de woorden „en Nederlands Nieuw-Guinea”.

Artikelen 105—111 = Artikelen 134—140 oud

Artikel 112 (141 oud)

In het tweede lid is „131”, „136” en „139” gewijzigd in respectievelijk „102”, „107” en „110”.

Artikel 113 (142 oud)

Dit artikel zou kunnen vervallen, omdat de ten uitvoerlegging van vonnissen in artikel 40 van het Statuut is behandeld. Volledigheidshalve is het echter gehandhaafd, met twee toevoegingen, n.l. aan het eerste lid: „met inachtneming van de wettelijke bepalingen van Suriname” en aan het tweede lid: „met inachtneming van de aldaar geldende wettelijke bepalingen”.

In beide leden wordt geschrapt „Indonesië of” en ingevoegd „of Nederlands Nieuw-Guinea”.

Artikelen 114—119 = Artikelen 143—148 oud

Artikel 120 (149 oud)

In plaats van „onder 4°” wordt gelezen „onder 6°”.

Artikel 121 = Artikel 150 oud

Artikel 122 (151 oud)

Geschrapt wordt „Indonesië of” en ingevoegd „of Nederlands Nieuw-Guinea”.

Artikel 123 (152 oud)

Ook dit artikel zou kunnen vervallen, omdat het aangaan van geldleningen in artikel 29 van het Statuut is behandeld. Volledigheidshalve is het echter gehandhaafd met aanpassing aan het Statuut.

Het tweede lid luidende: „Indien plaatsing van een geldlening als bedoeld in het eerste lid buiten Suriname wordt gezocht, behoeft de landsverordening om te kunnen werken goedkeuring door de Koning.”, is vervangen door twee leden, mutatis mutandis, gelijklopend aan artikel 29 van het Statuut.

Artikelen 124 en 125 = Artikelen 153 en 154 oud

Artikel 126 (155 oud)

Het eerste lid van dit artikel zou kunnen vervallen, omdat de dienstplicht in artikel 31 van het Statuut wordt behandeld. Volledigheidshalve is dit lid gehandhaafd met aanpassing aan het Statuut. Daartoe zijn de woorden „Nederlandse onderdanen en alle in Suriname woonachtige niet-Nederlandse onderdanen” vervangen door „personen” en is na „krijgsmacht” ingevoegd „dan wel tot burgerdienstplicht”, terwijl de tweede zin is vervallen.

Handhaving van het derde lid is noodzakelijk, omdat het tweede lid van artikel 31 van het Statuut niet zelf een regeling treft, doch slechts een machtiging tot regelen inhoudt. Het woord „mogen” is overeenkomstig artikel 31 Statuut gewijzigd in „kunnen”.

Het tweede lid van artikel 155 oud is krachtens artikel 59 van het Statuut uit de Landsregeling gelicht en opgenomen in de Defensiewet voor Suriname (artikel 2).

Ofschoon volledigheidshalve de bepaling ook in dit artikel op haar plaats zou zijn, is zij niet opgenomen, omdat wijziging van de Defensiewet eerder te verwachten is dan van het Statuut en dan weer misschien aanpassing nodig zou zijn.

Evenals het tweede lid van artikel 155 oud maken ook de artikelen 156—160 oud deel uit van de Defensiewet voor Suriname.

Artikel 127 (161 oud)

In het eerste lid wordt „artikel 157” gewijzigd in „artikel 4 van de Defensiewet voor Suriname”.

Artikel 128 (162 oud)

Dit artikel zou kunnen vervallen, omdat artikel 34 van het Statuut over de staat van oorlog en beleg handelt. Volledigheidshalve wordt het echter gehandhaafd met aanpassing aan dat artikel.

Artikel 129 (163 oud)

In het eerste lid is „162” gewijzigd in „128”. In plaats van „regelt overeenkomstig bij de wet te stellen algemene regelen de gevolgen” wordt in het eerste lid gelezen „regelt de gevolgen overeenkomstig de algemene regelen te stellen in de bij artikel 128, tweede lid, bedoelde regeling”.

Het tweede lid, dat (behoudens de laatste zin) gelijkloidend was aan het derde lid van het vorige artikel, is vervangen door een redactie overeenkomstig het nieuwe derde lid van het vorige artikel. In de laatste zin wordt in plaats van „126” gelezen „96”.

Artikel 130 = Artikel 164 oud,

met dien verstande, dat voor „landsregering” wordt gelezen „Regering”.

Artikel 131 (165 oud)

In het eerste lid wordt voor „landsregering” gelezen „Regering”.

Het zesde lid is gelijk aan de tekst aangegeven in artikel 176 (2) oud, welke bij landsverordening van 18 Maart 1950 (G.B. no. 49) is vastgesteld.

Artikelen 132—138 = Artikelen 166—172,

met dien verstande, dat in de artikelen 134 en 137 voor „landsregering” wordt gelezen „Regering”.

Artikelen 173 en 174 oud

Artikel 173 oud is niet langer in de Staatsregeling op zijn plaats, omdat artikel 50 van het Statuut de materie regelt. Artikel 174 oud, dat evenmin wordt gehandhaafd, is overbodig geworden door artikel 51 van het Statuut, terwijl hier niet als bij andere artikelen aanleiding bestaat tot een blote herhaling van de statutaire bepaling.

Artikel 139 = Artikel 175 oud,

met dien verstande, dat in plaats van „Raad van State” wordt gelezen „Raad van State van het Koninkrijk”.

Artikel 140 (176 oud)

Dit artikel zou kunnen vervallen, omdat de wijze waarop de Staatsregeling kan worden gewijzigd, is aangegeven in de artikelen 42 en 44 van het Statuut. Toch is het gewenst, dat de Staatsregeling zelve haar wijzigingsprocedure bevat.

Het bestaande tweede lid vervalt omdat het uitgewerkt is. Het eerste en tweede lid van het nieuwe artikel zijn aangepast aan het tweede lid van artikel 42 van het Statuut, terwijl het derde en vierde lid overeenkomen met het eerste en derde lid van artikel 44 Statuut, met dien verstande, dat in het derde lid onder *c* in plaats van „vertegenwoordigende lichamen van de landen” gesproken wordt van „Staten”, onder *d* in plaats van „Landsregelingen” van „Staatsregeling” en in het vierde lid in plaats van „het vertegenwoordigende lichaam” van „de Staten”.

Artikel 141 (177 oud)

In plaats van „Deze wet” wordt gelezen „Deze regeling”.

Overgangsbepalingen

Overgangsbepalingen 1 oud en 2 oud zijn uitgewerkt en kunnen vervallen.

Overgangsbepaling 1 (3 oud) is aangepast aan artikel 56 van het Statuut.

De op het tijdstip van inwerkingtreding van het Statuut bestaande wetten en algemene maatregelen van bestuur, verkrijgen de staat van Rijkswetten en algemene maatregelen van Rijksbestuur voor zover zij aangelegenheden van het Koninkrijk betreffen en de staat van landsverordening voor zover zij de eigen aangelegenheden van Suriname en van de Nederlandse Antillen betreffen. Beide soorten van aangelegenheden kunnen in één wet of één algemene maatregel van bestuur geregeld zijn. In de toekomst kan geleidelijk de stof gescheiden worden.

Overgangsbepaling 2 (4 oud)

Voor deze overgangsbepaling is reden van bestaan, doch het slot van af „met uitzondering” wordt gelezen „behoudens de in het Statuut en in deze Staatsregeling aangegeven uitzonderingen”. In plaats van „inwendige” wordt gelezen „eigen”.

Overgangsbepaling 5 (oud) kan vervallen. Het vierde lid van artikel 59 Statuut geeft een regeling voor de verzorging van de nieuwe tekst.

Overgangsbepaling 6 (oud) is uitgewerkt. Een overeenkomstige bepaling is opgenomen in artikel 56 Statuut.

Overgangsbepaling 7 (oud) is uitgewerkt en kan vervallen.

Als overgangsbepaling 3 ware op te nemen: „Waar in deze Staatsregeling wordt gesproken van Nederlanders, zijn daar- onder begrepen Nederlandse onderdanen”.